

Srednji Evropi ter precizira stališče stranke v smislu svetovnega miru, jedinstva narodnih celin in samoodločbe, revizije mirovnih pogodb ter balkanske federacije.

Kar se tiče programa naše nove stranke je treba konstatirati, da je v bistvu isti, kakor erfurtski nem. soc. dem. stranke iz leta 1891 in avstrijske izza dunajskega kongresa iz leta 1901., ki vam je znan in ki je bil dosedaj tudi program naše stranke. Zato se ne spuščam v detajlno analizo in razlaganje. Treba pa bo program publicistično objasniti in pripravljati teoretično razpravo o strankinem programu za 1. kongres stranke v l. 1922. — Aktualne zahteve (minimalni program) stranke so prilagodene našim zahtevam. Niso seveda vse, našete so samo glavne zahteve. Če kdo kako stvar, ki spada v okvir našega programa pogrša, naj ne misli, da je namenoma izčrpana, kajti naštevanje ni in ne more biti izčrpno, že zato ne, ker poraja vsak dan nove zahteve.

Statut je seveda nepopoln in začesen ter bo na 1. kongresu, ki se mora v smislu določil vršiti l. 1922, pretrpel gotovo precej sprememb. Za dobo do 1. kongresa bo pa zadostoval, ker je ta čas v glavnem namenjen likvidaciji dosedanjih samostojnih strank. Posebno bo treba v definitivni statut precizirati stališče naše KDZ do stranke.

Bistvene točke statuta so: Kongres najvišja inštanca, glavni partijski odbor, ki napravlja stranko. Ozemlje države je razdeljeno na oblasti, katerih meje določa kongres, do kongresa pa glavni partijski odbor v sporazumu z oblastnimi upravami. Vsaka oblast ima svojo oblastno skupščino in oblastno upravo. Krajevne organizacije ostanejo. Pri spevek centrali pol dinarja za člane mesečno. Centralno strankino glasilo so Radniške Novine v Beogradu.

V začasni glavni partijski odbor (do kongresa) izmenuje oz. naš današnji kongres voli po 5 članov z 2 namestnikoma ter 1 člana nam. v financ. kontrolo.

V oblastno upravo pa volimo 7 članov in 3 računске preglednike. Važno je, da se vrše vse volitve v strankine zastope, če ni enoglasnosti, po listah in proporcijelno. Tako zamore vsako misljenje v stranki priti po svojih zastopnikih do veljave. V drugih stvareh pa odločuje seveda navadna večina.

Današnji kongres zamore novo voljeni oblastni upravi in članom glavnega part. odbora dati seveda direktive, ki naj jih — v okviru strankinega statuta vodijo pri nadaljnjih poslih, posebno pri likvidaciji.

V tem pogledu bi bilo dobro, če se kongres porazgovori o tem ali naj ima stranka v Sloveniji eno ali dve oblasti. Svoje tozadevno stališče bom izrazil v debati, ker ne spada v ta referat.

Koncem svojega referata stavim resolucijo, objavljeno že v Napreju 24. dec. t. l.:

1. Strankin zbor pozdravlja ujedinenje socijalističnega proletarijata Jugoslavije z željo, da pride čimprej

do ujedinenja celega na razrednem stališču stoječega delavstva v državi.

2. Jemlje na znanje manifest ujedinenja, program in statut SPJ.

3. Dosedanja JSDS se imenuje odslej: Oblastna organizacija SPJ v Sloveniji in KDZ za Slovenijo.

4. Strankin kongres se spremeni v oblastno skupščino.

(Resolucije je kongres soglasno sprejel.)

Politične vesti.

+ **Obznana — ukinjena.** Tako so nam te dni poročali iz Beograda, kakor da bi bil to velikanski dogodek. Ino, kaj pa je potem, če je obznana ukinjena? Prav nič. Sramota zaraditega še ni odpravljena, ker določbe, nedemokratske in krivične obstoje še dalje v zakonu o zaščiti države. Z ukinjenjem obznane naša država naprednost niti za en gram ni napredovala.

+ **Oh, ah, uhl!** Klerikalci jo pa pogruntajo! »Slovenec« ima uvodni članek, v katerem pravi, da socialna demokracija oziroma socijalisti nimajo enakovrednih ciljev kakor tista stranka, ki ji pripada »Slovenec«. Bogme da, »Slovenec« ima popolnoma prav. Mi nimamo zmisla za inkvizicijo, mi nimamo zmisla za demagogijo, ne za jezuitizem, ker hočemo popolno realnost, življenje, svobodo, enakopravnost, socijalizem v človeški družbi. Mi ne maramo sužnjev in gospodov kakor vi, ne obljubujemo demagoško srečo na onem svetu sotrpnu, zato da ostane suženj. To je seveda mnogo več, če komu obljubim ono, o čemer nima pojma in samo veruje, da ostanejo kapitalisti sili.

+ **V zakonodajnem odboru** je bil dne 27. t. m. sprejet zakon o upravi hipotekarni banki. Sprejeta je bila tudi naredba o davku na poslovno obrt.

Dnevne vesti.

»Enakost« izide jutri, v petek. Delavska zbornica bo, kakor smo izvedeli iz neoficijelnega vira, otvorjena dne 8. januarja 1922 v Ljubljani. Otvoril jo bo baje minister za socialno politiko dr. Gregor Zerjav.

Mestna hranilnica ljubljanska opozarja vse one, ki so pri tem zavodu podpisali 7% državno posojilo, da naj izvolijo osebno priti po originalne obveznice ali pa poslati po pošti začasna potrdila, na kar se dopušlje obveznice poštine prosto.

Državna posredovalnica za delo. Pri vseh podružnicah »Drž. posredovalnice za delo« v Ljubljani, Mariboru, Ptujju in Murski Soboti je iskalo v preteklem tednu od 18. do 24. decembra 1921 dela 103 moških in 33 ženskih delavskih moči. Delodajalci so pa iskali 121 moških in 46 ženskih delavskih moči. Posredovani se je izvršilo 90. — Promet od 1. januarja do 24. decembra 1921 izkazuje 32.384 strank, in sicer 15.941

delodajalcev in 16.443 delojemalcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 9913. — Dela iščejo: rudarji, kovinarji, natakariji, natakarike, zidarji, viničarske družine, trgovski sodrujnik, prodajalke, dinarji, dlnarice, pisarniške moči, šivilje, vzgojiteljice, služkinje, kuharice, vajenci, vajenke itd. — V delo se sprejmejo: rudarji, ključavničarji za orodje, mizarji, usnarji, čevljarji, železolarji, kolarji, lesni strugarji, korespondentije, blagajničarke za hotel in kavarno, služkinje, kuharice, vajenci, vajenke itd.

Tedenski zdravstveni izkaz. V Ljubljani se je v tednu od 18. do 24. t. m. narodilo 37 oseb in 2 mrtvorojenca, umrlo pa je 27 oseb in 22 v zavodih. Od nalezljivih bolezni so nastopile v tem tednu davica (1 slučaj), škerlatinka (14 slučajev), trebušni legar (1), ošpice (1).

Kulturni vestnik.

Gledališki repertoar ljubljanski se spremeni vsled tega, ker so peli 26. t. m. mesto »Prodane neveste« »Evangeljnik«, v toliko, da pojo v nedeljo 1. januarja mesto »Evangeljnika« »Prodano nevesto« za izven.

Društvene vesti.

Silvestrov večer. Načelstvo podružnice ljubljanskih mizarjev yabi vse svoje člane, kakor tudi člane vseh ostalih bratskih organizacij, da se v obilnem številu udeležijo Silvestrove veselice, ki jo priredi dne 31. t. m. gori imenovana podružnica v hotelu »Tivoli« v prid svojim osemogim članom in vdovam po umrlih članih. — Za zadostno zabavo je preskrbljeno, postrežba točna.

Iz strok. organizacije.

Seja ljubljanske podružnice kovinarjev se vrši v petek 30. t. m. zvečer, takoj po delu. — Načelnik.

Vestnik Svobode.

Redni občni zbor S. K. »Svobode« v Mostah se bo vršil 6. januarja 1922 v društvenem prostoru pri Mauserju v Vodmatu ob 10. uri dop. Člani udeležite se ga za gotovo! — Odbor.

Silvestrov večer »Svobode« v Spodnji Šiški se bo vršil na Silvestrov večer v gostilni »Zvezda«. Na sporedu: svira lastna godba z najnovjšimi komadi, srečolov, šaljiva pošta, o polnoči nagovor ter alegorija in potem ples. Začetek ob 8. uri; vstopnina 2 Din. Čisti dohodek v prid nabave godal. Na svidenje! — Odbor.

Najnovejše.

NARODNA SKUPŠČINA NA VZTRAJNEM DELU.

LDU. Belgrad, 28. dec. Zakonodajni odbor je popoldne ob 16.30 prekinil svojo sejo, da omogoči sejo narodne skupščine, katere je predsednik dr. Ribar otvoril ob 17. Ko se je čital zapisnik, je vstopila nova vla-

da. Dnevni red (poročilo imunitetnega odseka o izročitvi nekaterih poslancev sodišču) se je odgodil za sejo, ki bo po novem letu. Ko so se opravile nekatere formalnosti in je bil prečitan kraljevi ukaz o ostavki stare in imenovanju nove vlade, je predsednik predlagal, da se seja zaključi, da more zakonodajni odbor končati svoje delo. Prihodnja seja bo jutri popoldne ob 10 z dnevnim redom: poročilo verifikacijskega odseka o razveljavljenju mandata poslance Kirbiša in poročilo finančnega odseka o dvanaestih za januar in februar 1922.

PONIŽNA NOTA NAŠE VLADE VELESILAM.

LDU. Belgrad, 28. dec. Povodom novih arnavtskih vpadov iz nevtralne cone je vlada na podlagi predvčerajšnjega sklepa ministrskega sveta poslala velesilam noto, v kateri je navedla dokumente in dokaze, da je bila odločba o vzpostavitvi teh mej slaba za mir na naših mejah. Nota je pomirljiva, vendar pa poudarja, da so naše prejšnje trditve upravičene.

INTERPELACIJA ZEMLJORADNIŠKEGA KLUBA ZARADI SPLITSKIH DOGODKOV.

LDU. Belgrad, 28. dec. Zemljoradniški klub je po svojem predsedniku Laziču predložil ministrskemu predsedniku nastopno vprašanje: V splitski luki je po rapalski pogodbi stalno šacionirana italijanska vojna ladja, katere posadka precej pogosto povzroča razne spopade z mirnim prebivalstvom. Kakor da bi tega ne bilo dosti, je tudi posadka italijanske vojne ladje, ki je šacionirana v Šibeniku, začela izzlvati mirno meščanstvo. Tako se je zgodilo, da so mornarji te ladje na sam katoliški Božič 25. decembra provocirali mirno meščanstvo mesta Šibenika, ki se je setalo po obali. Ko pa je policija hotela napraviti red, so se mornarji vrnili na svojo vojno ladjo in začeli iz strojnih pušk streljati na narod, pri čemer je bilo več nedolžnih žrtve. To postopanje posadke italijanskih vojnih ladij — ki so, kakor se vidi, stalna nevarnost za javni red ni naši obali in za dobre odnose med našo kraljevino in kraljevino Italijo — je povzročilo in povzroča veliko nezadovoljstvo naroda ne samo v Dalmaciji, temveč v vsej naši državi. Samo ob sebi se razume, da daje to povod za zgražanje in vzemirjanje v našem Primorju, tako da vsak trenutek lahko pride do težkih spopadov in tudi zapletajev s kraljevino Italijo. Radi tega vprašam g. ministrskega predsednika, kaj je storil ali kaj misli storiti, da se čimprej odstrani iz naših luk tam šacionirane ladje kraljevine Italije in da se na ta način odstrani navedena nevarnost.

V EGIPTU JE KRITIČEN POLOŽAJ ZA ANGLEŽE.

LDU. London, 27. dec. »Times« poročajo iz Kaire: Položaj je koncem tedna postal kritičen. V Kairi so začeli vladni uradniki stavkati. V

Port Said, Suez in Ismalijo so do spele britanske vojne ladje. Več nilskih ladij je odplulo v Zgornji Egipt. Zena Zaklul paše, ki je interniran v Suez, je odklonila poziv, naj spremi svojega moža, in izjavila, da hoče nadaljevati delo Zaglul paše v Kairi.

LJENINOV GOVOR PRI OTVORITVI SOVJETSKEGA KONGRESA

LDU. London, 27. dec. Posebni poročevalec »Observer« poroča iz Moskve 23. t. m., da je imel Lenin pri otvoritvi sovjetskega kongresa govor, v katerem je razložil mednarodni in notranji položaj sovjetske republike. Grajal je komuniste rad nazirana, da je mogoče rešiti gospodarski problem potom metode državljanske vojne in komunistične nedostopnosti. Veliko pozornost je vzbudila izjava Lenina, da bo vlada stopila pred sovjetski kongres s končno veljavno prošnjo, naj se omeli izredna ruska politika. Kongres je odobril zunanjo in notranjo politiko vlade.

Gospodarstvo.

= Prva borza pod sovjetskim režimom. Koncem preteklega meseca je bila na svečan način otvorjena prva trgovsko - kooperativna borza v Moskvi. Na prvem sestanku je bil izvoljen borzni komite, pristopna taksa za vsakega poedinca je bila določena na 25 zlatih rubljev. Letna taksa znaša 100 zlatih rubljev. Na borzni skupščini ima pravico glasovanja 39 gosporaskih organizacij, 37 združenj, 38 državnih gospodarstvo - ekonomskih organizacij in 19 gubernijskih profesionalnih zvez. Borzni komite sestoji iz izvoljenih članov profesionalnih zvez, iz enega člana komisarijata za zunanjo trgovino in člana državne banke.

Dopisi.

Mežica. (Prehranjevalna kriza v mežiški dolini.) Mežiška dolina prednjači v visokosti cen življenjskim potrebščinam celi Sloveniji. Sama na sebi je pa mežiška dolina na vsem živčju najbolj pasiven kraj. Zadnje mora biti razumljivo vsakega abecedarju: to je dolina, ki producira samo nekaj rži, koruze, ovsa in krompirja, ima pa v vsakem kraju in večji vasi industrijsko podjetje. V jeseni se je pričelo prislino klanje živine z dovoljenjem okrajnega glavarstva. Ko je to penehalo, so pa prišli izvoznikarji. Dan na dan gre vagon za vagonom najpše živine iz mežiške doline. Dovoljenje za izvoz pa imajo osebe, ki so znane in jih je še pred kratkim okrajno glavarstvo hotelo iztirati radi raznih reči! Povečanje bede ljudstva, to ni državotvorno delo! Kraji, kjer je nakopičenih po tisoč ljudi že sedaj ne dobe mesa! Gospod okrajni glavar pa izjavi, da ni kompetenten in kaže krivca v osebi trgovca v Banatu! Zakaj ima okrajni glavar tako obširen aparat?

Tovarna cementa Zidanmost

pričela izdelovati in priporoča: **Selektor Portlandcement (Flugstaub)** najfinejše zmet, ne vsebuje nobenega zrna v Portlandcemen'u, konkurira kvaliteta vsem svetovnim znamkam ter ima garantirano 400 kg pritiska na 1:3 cm².

Selektor Fin-Portlandcement počenja vezati v poldrugi uri in zvršuje v petih urah in je za vse železobetonske zgradbe najboljši cement in s tem fino mletim cementom se bode tudi izdelovalec cementne opeke in sploh cementnih izdelkov zelo ustreglo.

Ker se vsled pomanjkanja premoga izdeluje samo mala količina, se priporoča za pravočasna naročila

Ravnateljstvo tovarne cementa Zidanmost.

Več krojaških pomočnikov

treznih in vestnih delavcev za delo v tovarni se sprejme takoj. Samostojni dobe proti garanciji delo na dom. Stalno delo zasigurano.

Vpraša se: **EMONSKA CESTA št. 8 v pisarni.**

Tovarna Barva vsakovrstno -- blago.
JOS. REICH Kemično čisti obleke.
Ljubljana, Poljanski nasip 4. Svetlolika ovratnike, zapestnice in srajce.
Podružnica: Štejnburgova ul. 3.

Podružnice:
Maribor Gosposka ul. 38
Novomesto Glavni trg
Kočevje št. 39.

Ohrtna banka v Ljubljani

Kongresni trg 4

Telefon št. 508. Štev. poštnege ček. urada SHS 12.051

Izvršuje vsa v bančno stroko spadajoča opravila kar najkulantneje.

Obreštuje vloge na knjižice in tekoči račun s

== 4% ==

od dne vloge do dne dviga.

Stiri novi ali rabljeni **skobelniki** se kupijo.

Oferte na tovarno Keršič.

Pohišstvo in tapetniška delavnica.

Spalne in jedilne sobe, pisarniške oprave, fotole, klubove garniture ter kuhinjske oprave po nizki ceni

Brata Sever, Ljubljana, Kolizej, Gosposvetska cesta št. 13.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani prodaja

iz slovenskih premogovnikov velenjski, šentjanski in trboveljski premog

vseh kakovosti v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo vporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava

Ia čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo vporabo, kovaški premog in črni premog.

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Nunska ulica 19.